

królewskimi. Jedne pogłoski utrzymywały, że jest to grobowiec króla Aleksandra Jagiellończyka, inne — że wielkiego księcia Witolda.

Obydwa pogłoski okazały się fałszywe. Specjalna komisja stwierdziła, że znalezione szczątki kości nie mogą należeć do żadnego z monarchów ani książąt rodu jagiellońskiego. Natomiast historycy ustalili, że w podziemiach winna się znajdować urna z sercem króla Władysława IV-go.

Onegdaj w toku dalszych poszukiwań w kaplicy św. Kazimierza w Bazylice, odnaleziono w podmurówce ołtarza, po stronie ewangelji, na głębokości około 1 m. 20 cm. pod posadzką, w specjalnym staranem obmurowaniu wyłożonym wewnątrz deszczułkami, szczątki jednej przysadzki cynowej, a obok niej drugą takąż całkowitą, prostokątną, o wymiarach około 25 na 20 na 32 cm. z nieznacznie tylko uszkodzonymi.

Wewnątrz puszeki, poprzez zniszczone dno, stwierdzono zawartość o wyglądzie, nasuwającym przypuszczenie, wymagające zresztą jeszcze naukowych oględzin i opinii specjalistów, że są to wnętrzości i serce ludzkie.

Wobec istnienia danych historycznych, że w kaplicy św. Kazimierza były złożone w roku 1648 wnętrzości i serce króla Władysława IV, zachodzi prawdopodobieństwo, że odnaleziono to właśnie szczątki królewskie, co dalsze badania będą mogły jeszcze wyjaśnić.

ZOLNIERZE CESARSCY KOLONISTAMI NA PÓGRANICZU POLSKIM

Istnieje w Niemczech Związek, zwany Ligą żołnierzy frontowych, który ma za zadania popierać interesy materialne tych żołnierzy, którzy służyli podczas wojny na froncie. Jest to jedna z tych organizacji, która, jak Stahlhelm, pod pokrywką interesów materialnych swych członków, organizuje byłych żołnierzy w kadry, mające w danym razie wzmocnić szeregi armii niemieckiej.

Obecnie Związek ten wystąpił do rządu Rzeszy z projektem utworzenia dla członków kolonii na pograniczu polskiem Według doniesień prasy niemieckiej Śląska Opolskiego rząd niemiecki odniósł się przychylnie do tego projektu i obiecał wyasygnować odpowiednie fundusze na obsadzenie byłych żołnierzy cesarskich na kolonjach.

Jęcza Niemcy przed światem że bankrutują. Ale na cele związane w jakikolwiek sposób ze zbrojeniami, pieniądze zawsze znajdują!

Z Brazylii

KAWA ZA SAMOLOTY.

Rząd brazylijski wysłał no wy ładunek kawy do Italji, stosownie do układu zawartego pomiędzy Brazyliją a Włochami o wymianie kawy brazylijskiej za samoloty włoskie.

LAMPEÃO SPACERUJE.

Z Recife donoszą, że słynny bandyta Lampeão ścigany przez policję zatrzymał się w miejscowości Pau Ferro położonej w pobliżu Bom Conselho. Ludność przygotowuje się do obrony przed strasznym bandytą i jego bandą.

Paraná

SLYNNY BANDYTA «NYASSU» UOJĘKŁ.

Policja z São Paulo zażądała od Policji Parańskiej wydania słynnego bandyty José Luiza Martino, zwanego popularnie «Nyassa», który skazany zo-

Polacy w Santa Catharinie budzą się do życia

PRZYKŁAD POCIĄGA. — KOLONIŚCI Z GUARANY MIRIM I MASSARANDUBY URZĄDZAJĄ OBCHÓD «GUDU NAD WISŁĄ».

Massaranduba 20 sierpnia 1931.

Często czytamy w «Ludzie» korespondencje i opisy o różnych i pięknych obchodach narodowych i religijnych urządzanych na rozmaitych kolonjach polskich a to w tym celu, ażeby naszej młodzieży przypomnieć wielkie czyny i bohaterstwo naszych przodków, by wzmocnić w niej ducha polskiego, by zapalić ją do pokochania i szanowania naszego pięknego języka i wiary ojców naszych. Żal nam było, że odbywało się to gdzie indziej, a nie na naszej kolonii. Lecz oto nadszedł czas, że i my, Polacy z Guarany Mirim i Massaranduby, gdzie nas jest spora grupa dajemy znać o sobie, że należymy do wielkiego Narodu Polskiego. To też w dzień święta narodowego, w wielkopomną rocznicę «Cudu nad Wisłą» urządziliśmy dnia 16 sierpnia uroczysty obchód.

Ze wszystkich stron okolicznych jak Treze de Maio, Braço do Norte, Benjamin Constante, Linha Telegraphica, Braço do Miguel i Braço Joaquim, zebrało się moe Polaków i dzieci szkolne z chorągiewkami i sztandarami, aby wspólnie uczcić tę wielką rocznicę Narodu Polskiego. Uroczyste nabożeństwo odpra-

wił i piękne patryjotyczne kazanie wygłosił nasz duszpasterz. Ks. Antoni Kuczerowski, któremu tą drogą składamy za to serdeczne «Bóg zapłać».

Po nabożeństwie ruszył obchód do lokalu p. Tomasza Radwańskiego i tam dzieci szkolne wraz z starszą młodzieżą odśpiewały hymny: polski i brazylijski. Wzruszającą mowę o zwycięstwie naszych braci nad Bolszewikami wygłosił p. prof. Józef Gauza, instruktor w Stanie S. Catharina. On też wznosił okrzyk powtórzony przez wszystkich na cześć Polski i Brazyliji.

Mowę po brazylijsku wygłosił nauczyciel p. Władysław Ostrowski, również z okrzykiem na cześć obu Państw, a następnie rozpoczęły się deklamacje i śpiewy.

Po południu odbyła się loteria fantowa i rozmaite zabawy dla dzieci i dla starszych, jak różne gry i wyścigi.

Wieczorem odegraliśmy piękną sztukę teatralną p. f. «Zwycięstwo nad Bolszewikami», a wreszcie nastąpiła zabawa taneczna, która przeciągnęła się w późną noc.

Wszystkim tym, którzy ofiarowali swą pomoc w urządzeniu obchodu, a zwłaszcza p. prof. Gauzie składamy serdeczne dzięki.

stał za różne sprawki na wyprzedzenie z kraju.

Polioja kurytybska wysłała bandytę pod strażą pociągiem do Paranaguá. W drodze jednak w pobliżu Morretes bandyta zdołał zbiedz z pociągu i uciekł w lasy.

SOC. DE TIRO DE GUERRA.

W Małé dnia 15 b. m. w Sali Rady Miejskiej odbyło się zebranie na którym utworzono Sociedade de Tiro de Guerra. Prezesem obrano pułk. José Pompeu, wiceprezesem p. Romana Paula, sekretarzem — p. Serafina Machado, skarbnikiem p. Leona Szernefę, dyrektorem Instytutu porucznika R. de Souza

KURITYBA

DZIESIĘCIOLECIE DOBRO CZYNNEJ INSTYTUCJI.

W ubiegłym poniedziałek obchodzono 10-lecie dobroczynnej działalności Towarzystwo Dobroczynne «Sociedade de Socorro aos Necessitados».

W ciągu 10 lat swej działalności Towarzystwo udzieliło pomocy 49 920 wypadkach wydając na to fundusze w wysokości 626 079\$535

Ciekawą jest statystyka ubogich, według narodowości, którzy w Socorro otrzymali pomoc, a mianowicie: Brazylijan 3809; Polaków 748; Niemców 292; Rosjan 191; Rusinów 90; Austriaków 41; Argentczyków 27; Francuzów 24; Szwajcarów 20; Szwajcarów 13; Żydów 8; Amerykanów 5; Szwedów 3; Węgrów 2; Montenegrzyków 1; Włochów 203; Hiszpanów 102; Portugalczyków 87; Ukraińców 27; Litwinów 25; Chilijczyków 20; Paragajczyków 16; Urugujczyków 10; Anglików 5; Greków 3; Bułgarożyków 2; Peruwjańczyków 1 i Holandczyków 1.

Kurytba staje się wieżą Babel i chyba mało miast jest na świecie o tak różnych narodowościach i językach. Dobroczynna instytucja «Socorro aos Necessitados» widzi jednak w ubogich tylko bliźnich i bez względu na narodowość śpieszy każdemu z pomocą.

POLICJA WYŚLEDZA KURANDEJRA.

Do Urzędu Publicznego Zdrowia doniesiono, że niejaki Paulo Neiss, niemieckiej narodowości,

zamieszkały przy ulicy Barão do Serro Azul n. 489 wykonuje praktyki lekarskie, choć nie posiada dyplomu lekarskiego

Pod wskazany adres udał się natychmiast delegat policyjny Dr Silvio Rodriguez i rzeczywiście wykrył kurandreja, który w śledztwie wyznał, że rzeczywiście nie ma żadnych egzaminów lekarskich; człowiek ten bez skrupułów leczyl pacjentów, którzy uważali go za lekarza.

Polioja wykryła rozmoite bloki i afize z napisami reklamowymi znachora. Nieuczciwego znachora aresztowała policja.

W dniu 19 września została otwarta Rzeźnia ARMAZENS CURITYBANOS przy ul. Comendador Araujo nr. 5. Otwarcie odbyło się bardzo uroczyste w obecności p. Prefekta miasta, p. Dyrektora Higjeny, przedstawicieli władz miejskich i Prasy. Redakcja «Lud» życzy Armazens Curitybanos dobrego powodzenia.

Rio de Janeiro

POLICJA PRZECIW WRÓZKOM
Riowska policja uporawszy się ze słynną wróżką Laila, która niedawno ogłosiła sensacyjną przepowiednię o kopalniach złota w Brazylii, zabrała się do oczyszczenia stolicy z innych mniej słynnych wróżbiarek, przepędzając je i ścigając śledztwami.

Rozpoważeczenie się wróżbiarstwa następcza sposobność do wyłudzenia od naiwnych pieniędzy, a nawet w prowadzącą zamęt w bezkrytyczne masy gawiedzi ulicznej, jak to miało miejsce z przepowiednią wróżki Laila o odkrywciu złota w Brazylii.

Rio Grande do Sul WYMIANA KAWY ZA PRZENICĘ AMERYKAŃSKĄ.

Riograndeńskie młyny o trzymają do przemiału 46.400 ton pszenicy amerykańskiej w zamian za brazylijską kawę. Stan Rio Grande do Sul otrzymywać będzie co miesiąc 2.900 ton; Cena za kilo pszenicy amerykańskiej wynosi 270 reisów. Oplata przewozu 1 tony pszenicy do jakiegokolwiek

portu Stanu Rio Grande do Sul wynosić będzie 3 dolary 66 centów.

OGŁOSZENIE

w sprawie Słowników

Ponieważ nakład słowników I. portugalsko-polskiego i tomu II. polsko-portugalskiego się nie opłaca, to znaczy, że dochód ze sprzedaży nie pokrywa procentów z włożonego kapitału, a zatem nakładcy traca na wydawnictwie i to wielokrotnie, ponieważ na tak ważne podręczniki szkolne nie mogliśmy dostać subwencji ani od Rządu polskiego ani od Towarzystw, opiekujących się emigrantami z drugiej zaś strony dzieła są obszernie, liczące przeszło 700 i 800 stronic, a cena bardzo niska (po 18 i 20 mil.) w stosunku do podręczników szkolnych (a nawet książek powieściowych) wydawanych czy tu w Brazylii, czy też w Polsce — wydawcy zmuszeni są od stycznia 1932 roku podnieść cenę słowników: tomu I. na 22\$000, a tomu II. na 25\$000.

Kto więc zamierza nabyć tak potrzebne dla każdego podręczniki, niech skorzysta ze sposobności i wyśle niezwłocznie zamówienie do «Oświata», Kurytyba C. p. 165, a dostanie je po obecnej cenie.

Telegramy

— Rząd polski wymienił z rządem węgierskim ratyfikacyjną dokumenty obopólnie u mowy handlowej podpisanej w Budapeszcie 1930 r.

— Z Genewy donoszą, że korespondent Polskiej Agencji Telegraficznej p. Wacław Oryng został zamianowany przez Sekretarza Ligi Narodów szefem wydawnictwa, Dziennika Urzędowego Międzynarodowego Instytutu.

— W Kalifornji cyklon zniszczył doszczętnie miasto Santa Rosa.

— W Montewideo ogłosiło strejk 700 robotników portowych.

— W Austrii faszyci usiłowali dokonać zamachu; policja zdołała ich rozbroić i uwięzić.

— W Persji wybuchła zaraza cholery, która dziesiątkuje ludność

— W Stanach Zjednoczonych w okolicy miasta Basilea podczas gwałtownego huraganu, który przeszedł nad okolicą zginęło 2000 osób.

— Wojska japońskie zajęły Mandżurję.

— W Peru wybuchł bunt Indian przeciw właścicielom terenów.

— Rząd chilijski wymienia krajowe nawozy sztuczne za so wiecką naftę.

HALLO! HALLO!

Panie i panowie, kto jeszcze nie wie, niechaj się dowie, jaką atrakcję dla wszystkich Was przygotowuje kochany Z. A. S.

Daje już z góry Wam wszystkim słowo, że będzie rzecz o całkiem nową; nie widział rewilnik chyba z Was, więc Wam pokazać pragnie ją Z. A. S.

Co to jest rewija? — samo to słowo całe drga treścią humoreskową, za cel ma zdrowe żarty i śmiech, a śmiech i żarty wszak to nie grzech?

Treścią tej rewji będą: kuplety, dialogi, sketch'e śmieszne, żarty, a i girls'aski będą też tam, dla których dziś już uznanie mam.

Nie myślcie, że «fim» będzie już na tem, i operetka będzie pozatem, która wywoła ogólny śmiech, każdy z niej śmiać się będzie za trzech.

Teatr Polski Z. A. S.

Pod kierownictwem artystycznym Tadeusza Morozowicza.

DNIA 26-GO WRZEŚNIA 1931 ROKU (SOBOTA)

Pierwsza Rewja! Pierwsza Rewja!

WIWAT KURITYBA!!!

Rewja w 2 częściach 12 obrazach. Sześciu autorów, z inscenizowaną przez T. Morozowicza.

W rewji: Operetka, Scetch'e, Dialogi, Kuplety, Piosenki, Monologi, Tańce Girls! — Śmiech! Weselość! Humor! Życie! Nowe dekoracje! Nowe kostiumy! Udział biorą najlepsze siły ZAS'u. Zwiększona orkiestra pod dyr. W. Neumana. Szczegóły w programach. Początek rewji o godz. 8.15.

Rewję tą tworzył tłum piewców nowych, a że z nich każdy jest z Częstochowy, więc każdy przyzna, że rewja ta, niecodzienności zalety ma!

Zwłaszcza, że grają w niej ci aktorzy, w których naprawdę III talent boży, każdy na scenie mówi, jak z nut i zna swą rolę i w tył i w przód.

Gdy jeszcze dodam, nie jest już to witz, że rewję «robi» sam Morozowicz. Każdy mi przyzna, że taki mistrz, robi ją lepiej, niż byle pryszcz.

A więc gdy przyjdzie 26, niech Związek Polski nie będzie pusty, niech się wypełni sala po brzeg tak, by w tłum zmieścić się nie mógł ćwiek.

Niech każdy przytem o tem pamięta, że gdy się z nim smutek przypęta, sprawi mu lanie calutki Z. A. S. a w tem pomoże mu każdy z nas.

« O ŚWIATA »

Składki członkowskie za rok 1931 złożyli:

- SS. Miłosterdzia z Abranches 20\$, Stow. Dłaci Marij z Abranches 20\$, Stow. «Róża» Marij Górski 15\$, Stow. «Róża» Pauliny Polak 18\$, Stow. «Róża» Pauliny Kraińskiej 18\$, Stow. «Róża» Marij Krzyżanowskiej 15\$, Stow. «Róża» Barbary Kuk 18\$, Stow. «Róża» Franczki Domachowskiej 18\$, Stow. «Róża» Stanisława Mikosza 18\$, Stow. «Róża» Wl. Chońskiego 18\$, Stow. «Róża» Fr. Dunajskiego 18\$, Stow. «Róża» Anastazji Góras 18\$, Stow. «Róża» Pauliny Clarkowskiej 16\$, Stow. «Róża» Karola Szopy 16\$, Stow. «Róża» Anny Sługa 16\$, Stow. Matek Chrześcijańskich Abran. 25\$, SS. Miłosterdzia z Rio Claro 12\$, Tow. sw. Jana Kantego z Reça Nova 80\$, Tow. Łączność i Zgoda z Kurytyby za pół r 40\$, Tow. sw. Michała z Marcellina 20\$

[Ciąg dalszy nastąpi]

PODZIĘKOWANIE

Wszystkim tym, którzy biorąc udział w pogrzebie, oddali ostatnią przysługę

Ś. p. Księdzu Franciszkowi Chylińskiemu,

Proboszczowi w Gooł a naszym Bratu, Wujowi i Stryjowi, a szczerze i Wielm. Panu Angielskiemu z Tubarão za powiadomienie rodziny o smutnym wypadku oraz za nadesłane wyrazy współczucia przesyła serdecznie «Bóg zapłać» w imieniu w ciężkim smutku po zmarłym familji

Maria Irena Nieborak najstarsza siostrzenica Ś. p. Ks. Fr. Chylińskiego Szrenława, Komoralki, Poznań.

Od Redakcji

— P. Hel. Kozłowska ma w Redakcji do odebrania list z Polski.

— Poszukuje się p. Władysława Głabasa dawniej zamieszkałego w Porto Alegre — Rua Diluvio 67. Ktoby wiedział miejsce jego obecnego pobytu będzie łaskaw zawiadomił Redakcję.

— Mają do odebrania listy w Redakcji «Ludu»: p. p. Józef Majkut (3), Stanisław Hamerski, Z. Zaleski, Andrzej Walicki, Elyra Muller, Hippolit Janowski, Wacław Gasiorowski.

Syfilis i Reumatyzm ELIXIR 914

Używając go zauważa się po kilku dniach:

- 1) Krew czysta, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
- 2) Zniknięcie przyszczołów, egzemu wrzodów, swędzenia, ran jęczących i t. p.
- 3) Zniknięcie żubelne «Reumatyzmu, bólow w kościach i bólu głowy»
- 4) Zniknięcie objawów syfilitycznych wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis.
- 5) Zniknięcie i książki w doskonałym stanie, bo «Elixir 914» nie atakuje żelazka i nie zawiera joduretu.

Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa sąpital, tudzież specjalistów w chorobach oczu i żółtkowych na tle syfilitycznym.

Cia. FORÇA E LUZ DO PARANA

Sprzedaje Przyrządy domowe i Motory Przemysłowe na raty.

Specjalne ceny od „Kilowatorów” dla każdego użytku od Siły Elektrycznej.

WSZELKICH INFORMACYJ UDZIELA SIĘ BARDZO CHETNIE W KAŻDYM ZAKRESIE NASZYCH USŁUG.

Telefon 400
Rua 1 de Março 44, Curityba

Sklep

Artykułów Spożywczych

Rocha Piekarza, Spółka Tomasz Kubis

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

Nawozy Sztuczne i Makę Kostną

PRACJA CORONEL ENEAS 30, RÓG S. FRANCISCO — CURITYBA

„A Vencedora”

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owijanych.

Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Upraszają się Szań. Rodaków o łaskawe przekazanie się ze sobą najtańsze najlepsze w Kurytybie. FRANCISZEK LACHOWSKI Curityba — Rua Cabral N 451 — Curityba

Najlepsza i najtańsza w mieście jest tylko

Tinturaria a Vapor UNIVERSAL

gdź czyści ubranie znakomicie tylko po 4\$ aubranie lniane po 6\$

AFOFNSO TROCHMANN

Avenida Assunguy 279

Telefon 4-8-6

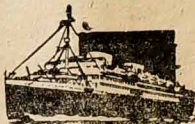
Filja: Rua Riachuelo 170.

Telefon 4-9-6

Sprzedaje się w Contendzie

11 akierów dobrej ziemi z lasem, i 5 akierów pastwiska ze stodołą i t. d. razem lub osobno. Cena niska i zapłata uciążliwa. Po wszelkie informacje udać się do p. J. Ziółkowskiego w Contendzie lub G. Urbanika, Alameda D. Julia Costa 547, Kurytyba.

Mala Real Ingleza

Almanzera 26 Września de Rio Madeira, Lissabon, Leixões (via Lissabon), Vigo, Cherbourg i Southampton.

Do Montevideo i Buenos Aires: Desna 2 Października Aleantara 5 H. Chieftain 6 Demerara 18 Października

Z Santos de Europę: Almanzora 26 Września H. Monarch 12 Października Aleantara 17 Desna 19

Sprzedaje się szkaty 3-ciej klasy do Europy: jak do Polski, Lotwy, Irlandji, Czechosłowacji, Jugosławji, Austrii, Rumunii, Bessarabji.

Informacji udziela Agencja: **Cia Marte** Rua 15 de Novembro 257-261 — Caixa postal 220 — CURITYBA

Charutaria Ypiranga

Rua 15 de Novembro 472

Engraxataria

Wielki wybór w papierosach w cygarach i t. p. Wyroby sztuczne z pięknych drzew Paraskich.

Właściciel Nicolau Reuter

ADWOKACI

Dr. J. Berquo F. Coelho
Dr. Jan Grabski

Rua 15 de Novembro 413.

1 ro andar - sala 7

CURITYBA - Paraná - Brasil

Baczność!

Wszystko pocenach niżonych. Książki do nabożeństwa — wielki wybór, co dopiero nadszedł z Europy! — Obrázky religijne, figury kościelne, kropielniczki, lichtarze i wszelkie inne towary dewocjonalne! Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i Introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & COMP.
Rua Barão do Serro Azul 66-22
CURITYBA — Paraná

SKŁAD MEBLI

Firmy:

JAKÓB KOZIEN

RUA SÃO FRANCISCO 64

Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łóżka, kolyski, stoły, kredensy, szafy, kuchenne, sofy, kanapki i t. p. powyżej wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie. Ceny są bardzo niskie.

Intelligel contra dores

DR. RAUL BRAND

Chirurg - Dentysta

Przyjmuje od 8-12 rano i od 3-6 po południu. Wkróttem czasie będzie wstawiał zęby z „Hecolite”

Rua Emano Pereira 142

Rez. Instituto de Assistencia e Pro-greção a Infancia.

Slyenne lekarstwo HAEMATOGEN D-RA HOMMELA

rozpowszechnione po c tył świecie już od 85 lat działa znakomicie przeciw: Anemji, Sklerozie, Suchoćom, Malarji, Neurastenji, grypie, febrze, zapaleniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorom kobiecym, skrofotom, astenji, i t. d.

Lek istwo HAEMATOGEN Dra Hommela działa ze skutkiem

Nowo otwarty PENSJONAT Kuchnia Polska, wygodne pokoje, ceny przystępne Rua Conselheiro Barradas 104 Curityba

leczy reumatyzm, bóle pierśsiowe, bóle zębów, uszu, nerrralji, kolki, świeże rany i t. p.

Lekarstwa tego zazywa się przez nacieranie.

Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

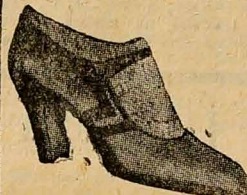
CASA IDEAL

Rua José Bonifacio 51 — caixa p. 209

Filja:

Rua 15 de Novembro 167.

FILJE: Ponta Grossa, rua 15 de Novembro 48 i rua Cel. Claudio 34 i w Blumenau

Posiadamy ogromny wybór w bucjach damskich, męskich i dziecięcych, które to buciki są modne najlepsze jakości; sprzedajemy je po cenach bardzo niskich. Nie obawiamy się konkurentów.

nie był mu obcym. Niezbędny jako instrument akompanijujący umożliwia fortepianowi poznanie utworów n. p. olkiesatralnych lub chórowych których słyszenie nie zawsze jest możliwe. Z drugiej strony fortepian dając tony gotowe nie wyrabia słuchu u ucznia w tym stopniu co n. p. skrzypce, to też uczeń — fortepianista, powinien pobierać naukę śpiewu chórowego, co kształci słuch. Nie wolno nam też zapominać, iż ogólne wykształcenie podnosi ogromnie kwalifikacje zawodowego muzyka, bez względu na to czy chce zostać instrumentalistą czy śpiewakiem, czy też kształci się na kompozytora, dyrygenta lub nauczyciela. Główną jednak podwaliną powodzenia pozostanie w tych studjach — prócz pracy, — talent czyli zdolność wrodzona.

Książki bibliograficzne

Książki nadesłane

„Psychologia grupy”. Williana M. Dougalla. Książnica Atlas, Warszawa. Na świat 59. Cena zł. 18.80.

W przeciwieństwie do większości psychologów, którzy za punkt wyjścia biorą indywidualizm, a więc wszystkie przejawy i wzajemne oddziaływanie na siebie sił psychicznych jednostki; autor „Psychologii grupy” pracę swą poświęcił badaniom ogólnym zasad życia grupowego, które, traktując zagadnienia logicznie, powiary poprzedzać zasady poszczególnych rodzajów i przykładów grupowego życia.

Z angielskiego przełożył i wstępem zaopatrzył Dr. Józef Chabasiński.

© książka Gotfrydzie Rycerzu Gwiazdy Wigilijnej. Halny Górskiej. Książnica Atlas, Warszawa. Na świat 60 C. 7 zł. 20 gr.

W głębi każdego serca, na dnie każdej duszy jest mała książka, przysłany i zasany mrokiem przeszłości. Dziecinna w nim panuje atmosfera, a mieszczą się w nim przeróżne cudowności, co

sprowadziły się doń kiedyś w latach dziecięcych.

Książka ten jest zwykle zawałony rupieciami zmarnowanych chwil słonecznych, echem zdławionych kłan, szczątkami niespełnionych marzeń, żalonymi okruciami uśmiechów, co zwiędły nim zdołały rozkwitać, i strzepami porywów i dążeń za oczym lepszym.

W każdej ludzkiej duszy i sercu jest taki kącik. Jakiego ciepła, tkliwe dawno zapomniane słowo, piosenka prosta i sentymentalna, książka, stronicie której pachną lawenda, słońcem i ozem, co najbardziej jest bliskie prostemu ludzkemu sercu, budzi w tym kąciku echo tego, co mogłoby być, co zwiędło w zniknięciu z brutalną rzeczywistością.

Takie echo budzi Gotfryd, rycerz gwiazdy wigilijnej...

...Cóż można więcej powiedzieć o książce Halny Górskiej ponad to, że jest — omdowna. Cudowna pięknem wypielniających ją słów i omdownością migotliwych zdarzeń!

Całości dopełniają ilustracje — stare sezerniale malowidła, na które ozarodziejska paleta narzuciła świeże farby. Nietylko w sercach dzieci i młodzieży „Gotfryda Rycerz Gwiazdy Wigilijnej” zbudzi tęsknotę za oczym wzniostem i czystem...

Książka wydana stylowo i ze smakiem.

Przyp. Redakcji. Książki zostały przekazane bibliotece Zrzeszenia.

„Oświata”

CURITYBA — Caixa Postal 155

Poleca nowości:

L. Berger: 40 lat w Służbie Bo-

cianna nieoprawne 20000; opr. 25000.

X. Fr. Dabrowski: Dzieci Boże 13000

W. Dąbrowski: Panienka z Po-

wiśla 63000

X. J. Górski: Bogmówki Polako-

Portugalskie 30000

NASZA SZKOŁA

DODATEK OŚWIATOWO-PEDAGOGICZNY DO „LUDU”
Organ Zrzeszenia Naucz. S. P. w Brazylii pod redakcją Wł. Radomskiego

Na marginesie artykułu „Naszej Szkoły” —
Kółka samokształceniowe.

O Postępie, Szkolnictwie i Botokudach

Codzień prasa podaje nam sensacyjne wiadomości o dokonywanych wyczynach i wynalazkach.

Z każdym dniem ludzkość w postępie swym coraz szybciej zdążyła naprzód; krocząc w światła jutro iście siedmiomilowemi krokami.

Najśmielsze marzenia Verne'go dziś urzeczywistniają się. Na polu elektryczności, mało nam jeszcze znauem, stoimy przed rewelacyjnymi wprost wynalazkami.

Na każdym terenie nauki myśl ludzka, uparta jak pory roku, a wścibaska niemniej od Boya (jeśli rozchodzi się o zagadnienia seksualne), stara się wydrzeć tajemnice, ukryte w niezbadanych zakamarkach możliwości.

Więść o każdej zdobyczy, o każdym wynalazku, rzuca zachwale człowiek na fale powietrzne, a miliony ludzi chwytają ją pewniej niż rybak na wędkę rybę, coraz mniej skomplikowanym aparatem radio-

„Dziś rano — staje się stare wieczorem. O wczoraj — mówimy z lekceważeniem ludzi idących wciąż wpród.

A już o tem, co było przed rokiem, odzywamy się, że nadaje się do muzeum.

Cały świat prze wpród i wpród. Ci, którzy zostają w tyle, muszą

zejść wdół i już za życia pozwolić się pogrzebać...

Za duchem czasu muszą walczyć przed, by być na przodzie i na wierzchu!

Może nieco przejaśkrawilem pisząc powyższe słowa: napewno jednak nie napisalem tego, co miałem zamiar w swym artykule poruszyć? Wyznaję, że chciałem przedewszystkiem napisać o szkolnictwie, kształceniu się i samokształceniu.

Napisałem natomiast o postępie. Sądę jednak, że nie odbiegłem od tematu, bowiem szkolnictwo współczesne kroczy za czele ogólnego postępu...

Szkolnictwo polskie, niemieckie, angielskie i inne...

Zaś na końcu triumfalnego pochodu postępu, daleko w tyle, skąd nie widać początku pochodu, przy dźwiękach tam tamu kroczą... Botokudzi...

Cóż należy zrobić człowiekowi, który twierdzi, że nauczyciel wogóle, a zwłaszcza na terenie Brazylii nie powinien kształcić się?...

Cóż należy odpowiedzieć człowiekowi, który na apel do miejscowego nauczycielstwa, by w miarę możliwości dążyło wszystkimi drogami, a więc i przez samokształcenie, do zdobycia szerszego światła.

Bank Francusko - Włoski

dla Południowej Ameryki

Uhea 15 de Novembro — Róg 1-ro de Março

Curityba

KAPITAŁ ZREALIZOWANY Frs. 100 MILJONÓW
FUNDUSZ REZERWOWY Frs. 137 MILJONÓW

33 Filja w Brazylii, Francji, Argentynie, Urugwaju, Chile i Kolumbji.
Korespondent oficjalny Skarbow francuskiego i włoskiego.

Załatwia wszelkie operacje Bankowe na najlepszych warunkach.

Podje muje się przesyłek pieniężnych do Polski w złotych w każdej innej walucie za pośrednictwem następujących banków:

Bank Handlowy w Warszawie, Warszawa.

Filje: Baranowice, Będzin, Brześć n/ Bugiem, Częstochowa, Kalisz, Katowice, Kowel, Kraków, Łódź, Lublin, Lwów, Płock, Poznań, Radom, Równe, Sosnowiec, Wilno i Włocławek i korespondenci we wszystkich miastach polskich.

Bank Francusko Polski, Paryż

Filje: Częstochowa, Gdańsk, Katowice, Łódź, Poznań i Warszawa

„Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique”

KOMPANIA OKRĘTOWA PODEJMUJE SIĘ SPRZEDAŻY BILETÓW BEZPOŚREDNIO DO KAŻDEGO MIASTA W POLSCE i odwrotnie bilety chłamała z Polski do Brazylii.

JEDNOLITA TRZECIA KLASA.

Stała bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylią i Argentyną.

Doskonała organizacja przy sprowadzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy Centralnej a szczególnie z POLSKI.

Informacje w języku polskim i brazylijskim udziela

P. TEOFIL G. VIDAL

Curityba -- Rua 15 de Novembro 605
Paraná

Polski Hotel i Restauracja „BRASIL”

W pobliżu dworca kolejowego.

W tem elegancko urządzonej Hotelu przyjmują pensjonarzy i podróżnych, obliczając mieszkanie i wikt po cenach umiarkowanych.

Bar i Restauracja Brasil otwarta w dzień i w noc z obsługą dla wygodę gości i przysznice.

Obiady ciepłe i zimne oraz kolacje o każdej porze z kawy. Zawsze prawdziwe szarżo riograndeńskie. — Wszelkie napoje naionalne i zagraniczne. — Zawsze świeży szops.

Właściciel: LEOPOLD RAYNAK
Rua Mar. Floriano Peixoto 722
Curityba - Parana - Brasil

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach. Praktyka ogólna.

Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pecherza i włosów.

Klinika dla dzieci. — Leczy Zylaki oraz rany na nogach bez operacji.

Leczy szumienie w uszach i Dniernia

Konsultorium i rezydencja:

Rua 15 de Novembro 45. Przyjmuje od 10 do 12 i od godz. 4-ej do 6-ej.

Rez: Rua Commendador Araujo 970 —

Telefon 424

APTEKA

HUMANITARIA — DROGARIA

Rua Dr. Trajano Reis N 3 — Curityba

Wszelki wybór lekarstw i preparatów krajowych i zagranicznych po cenach niskich.

Recepty, lecarskie załatwia się przedko i sumiennie.

CASA MASCOTTE

(dawniej HELENA)

W tym składzie są: Meble, Naczynia Kuchenne, Szklia, Broni

Amunicja, Maszyny do Szycia

Singer po cenach bardzo niskich.

Prosimy odwiedzić nasz skład i przekonać się, że ceny naszych towarów są najniższe w mieście

Rua Dr. Murley nr. 630

Pierwszorzędny Polski Skład A tykułów Spożywczych

Władysława Józefa Brzezińskiego

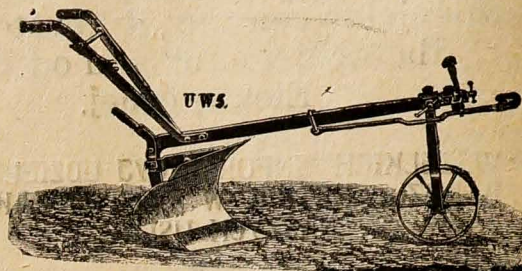
przy RUA IGNACIOLUSTOZA 41, róg RUA DUQUE de CAXIAS

Każdy chce kupić dobrze i tanio a zwłaszcza w czasie kryzysu. Otóż w moim składzie można kupić tanio i dobre artykuły spożywcze jak: cukier, mąka, ryż, ziemniaki, otrąby i dużo innych artykułów w ten zakres wchodzi. — Najrozmaitsze napoje krajowe i zagraniczne. — Narzędzia kuchenne

stole; narzędzia do uprawy ogrodów.

Posiadam artykuły tylko w najlepszym gatunku i sprzedawam je bez pośredników za gotówkę i dlatego mogę sprzedawać je bardzo tanio. Proszę odwiedzić mój skład.

Władysław Józef Brzeziński

PLUGI JAK WSZELKIE
GZE SPRZEDAJE PO CENACH BARDZO
DOGODNYCH.

CASA METAL, José Hauer Junior

CURITYBA - Rua 15 de Novembro 220 Caixa postal 140

Farby BAYER

są najlepsze
do farbowania wszelkich
materjałów

CARLOS LUHM — Rua Riachuelo 161 — CURITYBA

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w LUDZIE.

Najlepszym piwem ciemnym jest tylko SOBERBA z Atlantyki

Władysław Neumann

O NAUCE MUZYKI

Muzyka zajmuje wśród sztuk pięknych nietylko że stanowisko równe czy to poezji, czy też malarstwu lub sztukom plastycznym, ale niejednokrotnie przewyższa je sięgając najwyższych dziedzin ducha ludzkiego, jako nieskrępowana słowami i nieograniczająca się do odtworzenia określonego obrazu czy chwili jak n. p. malarstwo. Jako bardziej też dostępna dla szerokiej mas ludzkości stała się muzyka najpopularniejszą sztuką i też najwięcej liczy miłośników. Całe zastępy młodzieży kształcą się dzisiaj w muzyce jakkolwiek większość nie posiada ani wybitniejszych w tym kierunku zdolności, ani też zamiaru poświęcenia się muzyce zawodowo. Jest to objaw oczywiście korzystny, gdyż nauka muzyki — czy to jako obowiązkowy śpiew chóralny w szkołach czy też uprawiana jako muzyka instrumentalna (gra na skrzypkach, fortepianie i t. p.) kształci zmysł estetyczny u młodzieży wyrabia słuch, i daje dużo zadowolenia — o ile uczeń nie jest wybitnie niemuzyczny czyli o ile posiada przy najmniej przyzwoity dobry słuch i lubi muzykę.

Aby jednak muzyka nawet traktowana później „po amatorsku” dać mogła pewne zadowolenie, — musi ten dyletantyzm, podobnie jak w innych sztukach (czy nawet rzemiośle uprawianym dla rozrywki) oprzeć się o naukę systematyczną i sumienną. Jeszcze w wyższym znaczeniu stopniu odnosi się to, do tych adeptów mu-

wodniowych kontrargumentów?! Czy można zaliczyć go do Bokudów?!

zyki, którzy pragną poświęcić się tej sztuce zawodowo. Przy dzisiejszej mechanizacji naszego życia, kiedy masowa produkcja zabija wszelką indywidualność (a ta jest warunkiem pomyślnego rozwoju sztuk pięknych), kiedy rozpowszechnienie muzyki za pomocą przyrządów mechanicznych jak: gramofon, radio i film dźwiękowy odebrało pracę tysiącom muzyków, nie może ulegać wątpliwości, iż tylko zdolni i wykwalifikowani muzycy liczyć mogą na powodzenie w tym zawodzie. Kto też muzyce chce się poświęcić zawodowo, ten musi pamiętać, że prócz wrodzonych zdolności, posiadać powinien zamiłowanie do muzyki i ogromną wytrwałość. Nie mówiąc o tych którzy, jako może być wyjątkowo zdolni marzą w przyszłości o występach solowych na podium koncertowym — co wymaga wieloletnich studiów i wielkiego nakładu pracy, — (m i n i m u m dla pianisty na wyższym kursie 4 - 5 godz. dziennie, dla skrzypka 3 - 4 godz., — na kursie t. zw. koncertowym 6 - 8 godz. dziennie, dla pianisty, 6 - 7 dla skrzypka), — to nawet wykształcenie w muzyce na dobrego instrumentalistę orkiestralnego jest mozolne i bez sumiennej kilkoletniej pracy pod kierunkiem dobrego nauczyciela nie do osiągnięcia.

Jeżeli już mowa o samym nauczycielu muzyki to pod tym względem dobór odpowiednio kwalifikowanej siły jest niesłychanie ważny. Nauczanie muzyki, czy to jeżeli cho-

dzi o śpiew solowy (t. zw. „postawienie głosu”) czy też o skrzypce, fortepian lub inny instrument, wymaga rutyny, cierpliwości i oczywiście nie tylko opanowania danego instrumentu, ale i znajomości literatury muzycznej oraz teorii. Zupełnie mylnem jest mniemanie iż „na początek” wystarcza jakikolwiek nauczyciel — byle tani. Początkujący uczeń daje zawsze bardzo wiele pracy, nawet wybitnie zdolni wymagają ogromnej cierpliwości, a brak dobrych gruntownych początków utrudnia dalsze studia.

W Polsce, na wzór innych państw zachodnio-europejskich istnieją rządowe szkoły muzyczne t. zw. Akademie Muzyki i Konserwatorja, prócz szkół prywatnych, w których to uczelniach uczą się kwalifikowane siły nauczycielskie posiadające najczęściej państwowy egzamin z muzyki. Daje to pewną gwarancję, iż posiadają gruntowną znajomość swego fachu. W Niemczech posunięto się jeszcze dalej, poddając nawet prywatną naukę muzyki kontroli kompetentnych władz. W Brazylii nauczanie muzyki pozostawia wiele do życzenia. Szkół muzycznych dających całokształt wykształcenia muzycznego jest tylko kilka (Rio, S. Paulo, P. Alegre), to też najczęściej spotyka się szkoły muzyczne noszące szumne tytuły „Konserwatorji” czy „Instytutów Muzycznych” w których nauka ogranicza się do gry na fortepianie i skrzypkach a teoretyczna wiedza muzyczna nie przekracza ogólnych wiadomości z t. zw. „Zasad Muzyki”. Nie ma też najczęściej nawet wykładów harmonji (które) znajomość jest dla każdego muzyka konieczną) nie mówiąc wcale o kontrapunkcie, nauce formy muzycznej, instrumentacji akustycznej i t. d. które to przedmioty składają się na program szkół muzycznych u

nas, prócz gimnastyki rytmicznej i kursów muzyki kameralnej. Jednym z największych braków jest jednak brak dobrych, kwalifikowanych sił nauczycielskich — choć „profesorów” bynajmniej nie brak tutaj.

Naukę muzyki należy rozpocząć wcześniej t. j. w 8-mym najpóźniej 9-tym roku życia. Dzieci wybitnie uzdolnione mogą rozpocząć naukę już w 6-tym roku. Te pierwsze początki nauzenia powinny mieć na celu:

1) Danie podstaw techniki palczowej (na instrumentach smyczkowych także prawidłowego swobodnego prowadzenia smyczka).

2) Namaczenie możliwie bieglego czytania nut, w połączeniu z słowami, przyczem należy wczesnie rozpocząć kształcenie zmysłu estetyki czyli zrozumienia piękna w muzyce dając uczniowi również łatwe zupełnie utwory. Początkowo mogą to być piosenki ludowe, później drobne kompozycje klasyczne. Muzyki o banalnej treści, t. w. „salonowej” należy unikać.

Niezależnie od wyżej wymienionej właściwej nauki gry na obranym przez ucznia instrumencie, konieczne jest zaznajomienie go z teorią muzyki, a zatem z pojęciem rytmu (takt, podział nut, ich wartość) tonacji, interwałów, trójgłosów.

Tego rodzaju gruntowne początki nauki muzyki ułatwiają pracę dalszą zarówno młodzieży kształcącej się w muzyce jak i nauczycielowi. Oczywiście, że uczeń posiadający wyższe aspiracje muzyczne — szczególnie gdy zamierza traktować muzykę zawodowo, — znać musi naukę harmonji i historii muzyki przynajmniej w zarysie. Bardzo ważne też zadanie spełnia fortepian, tak, iż zarówno śpiewak jak i n. p. skrzypak powinien znać ten instrument choć na tyle, by